

Editoriál

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

bezpečnosť je pojem, ktorý rezonuje v našej spoločnosti čoraz viac. Výrazne sme si ho začali uvedomovať s nástupom pandémie COVID-19, následne s vojnovým konfliktom na Ukrajine a s množstvom nekontrolovateľných a neoverených informácií evokujúcich pocit ohrozenia šíriacich sa na sociálnych sieťach. Problém s bezpečnosťou sa dostáva do popredia všade tam, kde sa vynára potenciálny zdroj ohrozenia, a s tým súvisiaca potreba ochrany. Táto problematika rezonuje aj v zdravotníctve, najmä vo vzťahu k bezpečnosti pacienta.

Poskytovanie kvalitnej, dostupnej a bezpečnej starostlivosti je deklarovanou prioritou každej vlády. Pri poskytovaní bezpečnej starostlivosti sa kladie dôraz na predchádzanie nežiaducim udalostiam s cieľom eliminovať poškodenie pacienta. Pre zabezpečenie takejto starostlivosti je nevyhnutné splniť viacero podmienok: vytvorenie bezpečného prostredia s dôrazom na minimalizáciu rizika infekcie, podporovanie kultúry bezpečia v kontexte so štýlom vedenia, priaznivou atmosférou na pracovisku, efektívnym riešením krízových situácií, vhodným využívaním copingových stratégií na zvládanie stresu v dôsledku stupňujúcej sa psychickej a fyzickej záťaže nielen u zdravotníckych pracovníkov, ale už u študentov ošetrovateľstva. Veľký dôraz sa kladie na vytvorenie bezpečnej pracovnej klímy a otvorenú komunikáciu v zdravotníckych kolektívach. Vnímanie kultúry bezpečia je potrebné rozvíjať už počas prípravy budúcich zdravotníckych profesionálov, aby ju počas svojho nasledujúceho profesijného života vedeli chrániť a obhajovať.

Bezpečnosť pacientov ohrozuje vysoká fluktuácia a nedostatok zdravotníckych pracovníkov, nezáujem vedenia, ignorovanie a oneskorené riešenie nežiaducich udalostí, aplikovanie preventívnych opatrení až v dôsledku výskytu nežiaducej udalosti. Fenomén, ktorý rezonuje aj v súvislosti s bezpečnosťou pacienta, je problém zvyšujúcej sa pracovnej migrácie. Zdravotnícki imigranti sú na jednej strane nádejou pre vykrytie personálneho deficitu vzniknutého v dôsledku masívneho odchodu zdravotníckych profesionálov z povolania ale aj rizikom, ktorý vyplýva z kultúrneho nesúladu, nekompatibilného vzdelania, jazykovej bariéry, pôsobenia predsudkov zo strany pacientov a pod.

Analyzovaniu bezpečnosti pacientov sa venuje čoraz viac výskumných štúdií. Ich cieľom je ponúknuť odbornej verejnosti validné a reliabilné posudzovacie nástroje, ktoré dokážu spoľahlivo a včas odhaliť faktory zvyšujúce riziko ohrozenia pacientov. Aj my chceme prispieť k podpore bezpečnosti pacientov šírením spoľahlivých informácií na báze vedeckých dôkazov.

Vážení čitatelia, sme radi, že Vám v aktuálnom čísle Zdravotníckych listov môžeme predostrieť výsledky výskumných štúdií a vedeckých textov s potenciálom podporiť rozvoj kultúry bezpečnosti pacientov. Pozornosť venujeme analýze fenoménov ovplyvňujúcich bezpečie a spokojnosť pacientov v kontexte kvality poskytovanej zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti.

PhDr. Nikoleta Poliaková, PhD.